

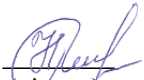

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут природокористування та
гуманітарних наук
Кафедра філософії і суспільних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА
ОК 20 Аналітика соціогуманітаної сфери

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Шакун Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 01 » вересня 2025 р.

Розробник (-и): Колєватов О.О, доцент, к.і.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри філософії і суспільних наук
(назва кафедри)

Протокол від «01» вересня 2025 р. № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Шакун Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	2 рік навчання / 4 семестр ОПП «Аналітика суспільно-політичних процесів», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Колєватов Олексій Олександрович, доцент кафедри філософії і суспільних наук, к.і.н.
Профайл викладача (-ів)	https://dfss.stu.cn.ua/kafedra/komanda/komanda-kol%d1%8dvatov/
Контакти викладача	aleksk79@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. В Конституції Україна проголошена демократичною, правовою і соціальною державою. Проблеми гарантування та реалізації цих положень є одними з найбільш актуальних стратегічних завдань нашої держави на сучасному етапі. Без вироблення шляхів досягнення ефективної соціальної і гуманітарної політики, яка відповідала б міжнародним стандартам, неможливо розбудувати дійсну, а не декларативну соціальну державність в Україні. До того ж, соціальна і гуманітарна політика сьогодні є невід'ємною складовою існування достатньо розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як критерій досягнення соціальної справедливості та злагоди. Для того, щоб сформувати ефективно діючу систему державної влади, українському політичному істеблішменту необхідно сприймати інформацію не як відповідне фонове середовище, що забезпечує їх діяльність, а як суму знань про суспільні явища, властивості та закономірності перебігу процесів, які можна використовувати в практичній діяльності у вигляді механізму реалізації політичного курсу. Тільки в цьому випадку український політикум набуває ознак інтелектуального провайдера в суспільстві, а управлінська еліта стає ефективним державним менеджером. Дисципліна складається з двох модулів: «Поняття аналітики. Аналітичні підходи та методи в дослідженні суспільно-політичних ситуацій», «Аналіз та теоретичні засади державної соціально-гуманітарної політики. Аналіз регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері».

3. Мета та завдання курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Аналітика соціогуманітарної сфери» є набуття здобувачами вищої освіти знань про особливості реалізації соціальної і гуманітарної політики держави, засвоєння основних принципів та методів політичного аналізу і прогнозування, ознайомлення з напрямками управління соціальним і духовним розвитком українського суспільства, а також формування теоретично-аналітичних знань щодо концептуальних засад державної політики в соціогуманітарній сфері.

Основне завдання вивчення дисципліни «Аналітика соціогуманітарної сфери» полягає у тому, щоб надати ЗВО цілісну систему знань про сучасну державну політику в соціогуманітарній сфері, дослідницькі підходи й методи щодо проведення аналізу соціогуманітарної сфери, а також сформувати навички оцінювання та аналізу соціально-гуманітарної політики держави на місцевому та регіональному рівні.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути або розширити загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).

СК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК16. Здатність використовувати соціогуманітарні технології для аналізу і прогнозування суспільно-політичних процесів на місцевому, регіональному та глобальному рівні.

4. Результати навчання. Здобувач має досягти або вдосконалити програмні результати навчання (ПРН) передбачені освітньою програмою:

ПРН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ПРН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН21. Вміти виконувати експертні, дорадчі й консультативні функції при аналізі та прогнозуванні суспільно-політичних процесів на місцевому, регіональному та глобальному рівні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни ЗВО повинен **знати**:

- базові підходи, моделі і принципи поєднання політичного аналізу та прогнозування;
- методи суспільно-політичного аналізу та політичного моделювання;
- основні методи збору та обробки даних при здійсненні аналітичної діяльності, специфіку розбору конкретних політичних ситуацій;
- концептуальні засади державної політики в сфері соціального і гуманітарного розвитку;

- основні проблеми соціально-гуманітарного розвитку суспільства та особливості здійснення цих процесів в Україні;
- особливості аналізу регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері.

ЗВО повинен **вміти**:

- застосовувати принципи соціальної і гуманітарної політики при аналізі процесів соціального і гуманітарного розвитку українського суспільства;
- описувати, пояснювати, оцінювати та робити ґрунтовні смислові узагальнення соціально-гуманітарних процесів та явищ у різних контекстах;
- добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її при аналізі державної політики в соціогуманітарній сфері та механізмів її реалізації в окремих галузях суспільного життя, її результативність та ефективність;
- аналізувати основні проблеми соціально-гуманітарного розвитку суспільства та особливості здійснення цих процесів в Україні;
- виконувати консультативні функції для аналізу соціально-гуманітарної політики держави на регіональному рівні.

5. Пререквізити. Передумовою для вивчення дисципліни є базові знання з дисциплін «Логіка», «Історія української суспільно-політичної думки» та «Соціологія».

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Семінарські (практичні) заняття	16
Самостійна робота	80
Всього кредитів (годин)	4 (120 годин)

Форма проведення занять – лекційні, семінарські (практичні), самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

7. Тематика курсу.

Змістовий модуль 1. Поняття аналітики. Аналітичні підходи та методи в дослідженні суспільно-політичних ситуацій

Тема 1. Сутність аналітики

Виникнення аналітичної діяльності. Генеза та еволюція аналітики. Становлення та розвиток аналітичної діяльності в Україні в XIX ст. Ч. Мерріам. Розвиток політичної аналітики в XX – на початку XXI ст. Поняття та трактування аналітики. Етапи аналітичного процесу. Аналітик та політичний експерт. Аналітично-консультативні послуги. Особливість українського ринку аналітично-консультативних послуг. Інформаційно-аналітична діяльність.

Тема 2. Аналітичні підходи та методи в дослідженні суспільно-політичних ситуацій

Структурні компоненти суспільно-політичної ситуації. Проблемна ситуація. Типи аналізу суспільно-політичної ситуації. Принципи, яких повинен дотримуватися аналітик у своїй діяльності. Фактор впливу й присутності бізнесу в політиці при аналітичному дослідженні політичної ситуації. Типологія політичної поведінки й політичної участі. Протестна поведінка при аналітичному дослідженні. Методи суспільно-політичного аналізу. Політичний моніторинг. Контент-аналіз. Івент-аналіз. Методи збору даних (опитування, інтерв'ювання). Робити смислові узагальнення й висновки на основних етапах здійснення політичного аналізу. Політичне рішення як об'єкт суспільно-політичної аналітики.

Тема 3. Суспільно-політичне прогнозування та моделювання

Групи фахівців які займаються суспільно-політичним прогнозуванням. Передбачення та пророцтво. Типологія прогнозів. Засоби розробки прогнозів. Предмет, принципи та функції політичного

прогнозування. Етапи здійснення прогнозів. Види прогнозів. Методи прогнозу. Методи моделювання суспільно-політичної ситуації. Техніка використання експертних оцінок. Оцінка політичних ризиків.

Змістовий модуль 2. Аналіз та теоретичні засади державної соціально-гуманітарної політики. Аналіз регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері

Тема 4. Аналіз державної політики в соціальній сфері та сфері охорони здоров'я

Сутність та цілі соціальної політики. Пізні підходи до визначення поняття «соціальна політика». Головні пріоритети соціальної політики. Аналіз функцій, завдань та рівнів соціальної політики. Добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її при аналізі напрямів та завдань соціальної політики в Україні. Основні функції системи відносин соціальної політики як економічної категорії. Засади внутрішньої політики України в соціальній сфері. Напрями соціально-економічної політики, що визначаються державою. Функції та основні завдання соціально-економічної політики держави. Аналіз цілей та стратегії сталого розвитку України на період до 2030 р. Комплексна оцінка бідності. Соціальний захист населення. Проблема реформування моделі соціальної політики в сучасній Україні. Принципи охорони здоров'я в Україні. Система органів охорони здоров'я. Аналіз фінансового та матеріально-технічного забезпечення державного управління охороною здоров'я України. Проблеми в сфері охорони здоров'я та їх вирішення. Аналіз стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 р.

Тема 5. Аналіз гуманітарної політики держави у сфері культури

Поняття культура. Масова культура. Аналіз ознак занепаду сучасної культури. Культурний простір держави. Моделі та характерні ознаки основних типів культурної політики. Аналіз механізмів державного управління у сфері культури. Культурні індустрії. Суб'єкти управління у сфері культури. Державно-громадська модель управління у сфері культури. Аналіз принципів культурної політики та державного управління у сфері культури України. Проблеми розвитку культурної сфери в Україні. Основні напрями здійснення державної культурної політики. Виклики у сфері розвитку інфраструктури закладів культури. Нормативно-правове забезпечення культурної політики. Створення ефективного механізму державно-приватних форм підтримки культури. Проблеми збереження культурної спадщини України. Аналіз стратегії розвитку культури в Україні на період до 2030 р.

Тема 6. Аналіз гуманітарної політики держави в науково-освітній та молодіжній сферах

Поняття наука. Форми наукової діяльності. Суб'єкти наукової діяльності. Цілі науково-технічної й інноваційної політики розвинутих країн світу. Аналіз основних цілей та напрямів реалізації державної науково-технічної політики. Суб'єкти державної науково-технічної політики. Зміст соціально-економічної категорії «інновація». Державна інноваційна політика. Аналіз проблем у науковій сфері України. Напрями реформування наукової сфери. Пріоритетні напрями розвитку науки. Аналіз стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р.

Поняття освіта та державна освітня політика. Періодизація державної політики у сфері освіти за Я. Тицьком. Ознаки державної політики у сфері освіти. Суб'єкти освітньої політики. Рівні формування та реалізації освітньої політики. Сучасні цілі державної освітньої політики України. Аналіз завдань, напрямів та принципів державної освітньої політики. Цілі (завдання) системи управління освітою. Рівні організаційно-функціональної структури державного управління освітою. Сучасні світові освітні тренди та перспективи їх реалізації в Україні. Аналіз стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 рр.

Головні завдання державної молодіжної політики. Моделі ведення молодіжної політики в країнах Європи. Проблеми молоді в сучасній Україні. Ключові пріоритети молодіжної політики в гуманітарній сфері та застосування цих знань у практичних ситуаціях. Аналіз національної молодіжної стратегії до 2030 р.

Тема 7. Аналіз державної політики в демографічній, міграційній та етнонаціональній сферах

Аналіз демографічної ситуації в Україні. Ознаки демографічної кризи в Україні. Заходи для покращення демографічної ситуації. Аналіз стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 р. Поняття міграційна політика. Робити висновки при аналізі критеріїв, принципів та функцій міграційної політики. Системи та підсистеми які впливають на міграційну політику. Аналіз стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 р. Поняття та завдання державної політики в етнонаціональній сфері. Аналіз основних принципів у сфері

етнонаціонального розвитку. Організаційно-функціональна структура державного управління етнонаціональним розвитком. Пріоритети державного управління розвитком етнонаціональної сфери. Діяти на підставі етичних міркувань при аналізі проблемних питань державного регулювання у сфері міжнаціональних відносин. Аналіз планів заходів щодо захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України. Утвердження партнерської моделі державно-конфесійних відносин у контексті сучасних викликів.

Тема 8. Виконання консультативних функцій при аналізі регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері

Порівняльний аналіз демографічного та трудоверсурсного потенціалу у регіонах. Зайнятість населення. Напрями регулювання ринку праці. Виконання консультативних функцій, використання соціогуманітарних технологій при аналізі розвитку інфраструктури на місцевому та регіональному рівні. Аналіз економічної та соціальної інфраструктури регіону. Принципи розвитку та розміщення соціальної інфраструктури. Аналіз розвитку соціальної сфери регіону. Показники визначення розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність аналітики	2
2	Аналітичні підходи та методи в дослідженні суспільно-політичних ситуацій	3
3	Суспільно-політичне прогнозування та моделювання	3
4	Аналіз державної політики в соціальній сфері та сфері охорони здоров'я	4
5	Аналіз гуманітарної політики держави у сфері культури	3
6	Аналіз гуманітарної політики держави в науково-освітній та молодіжній сферах	3
7	Аналіз державної політики в демографічній, міграційній та етнонаціональній сферах	3
8	Виконання консультативних функцій при аналізі регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері	3
Разом		24

Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність аналітики	2
2	Аналітичні підходи та методи в дослідженні суспільно-політичних ситуацій	2
3	Суспільно-політичне прогнозування та моделювання	2
4	Аналіз державної політики в соціальній сфері та сфері охорони здоров'я	2
5	Аналіз гуманітарної політики держави у сфері культури	2
6	Аналіз гуманітарної політики держави в науково-освітній та молодіжній сферах	2

7	Аналіз державної політики в демографічній, міграційній та етнонаціональній сферах	2
8	Виконання консультативних функцій при аналізі регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері	2
Разом		16

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність аналітики	10
2	Аналітичні підходи та методи в дослідженні суспільно-політичних ситуацій	10
3	Суспільно-політичне прогнозування та моделювання	10
4	Аналіз державної політики в соціальній сфері та сфері охорони здоров'я	10
5	Аналіз гуманітарної політики держави у сфері культури	10
6	Аналіз гуманітарної політики держави в науково-освітній та молодіжній сферах	10
7	Аналіз державної політики в демографічній, міграційній та етнонаціональній сферах	10
8	Виконання консультативних функцій при аналізі регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері	10
Разом		80

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf. Система оцінювання знань з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. ЗВО може набрати до 75% (75 балів) підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 25% (25 балів) підсумкової оцінки на екзамені, які сумуються в загальну оцінку за курс. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти та виконання самостійної роботи. Семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання існують білети. Білети складаються з трьох питань (1 та 2 теоретичні питання – до 8,5 балів, 3 теоретичне питання – до 8 балів).
--	--

	У 7-8,5 (7-8) балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 5-6 балів – відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 3-4 бали ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-2 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Семінарські (практичні) заняття	Усне опитування включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше). Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. За кожне виконане завдання здобувач вищої освіти отримує певну кількість балів з урахуванням максимальної кількості балів. Здобувач вищої освіти за роботу на семінарських заняттях змістовних модулів може отримати до 9,5 (9) балів. Складові частини оцінки: відповідь на питання (виконання індивідуальних завдань) – до 9,5 (9) балів; доповнення – до 7,5 (7) балів; запитання – до 2 балів. Загальна максимальна кількість балів за семінарські заняття – 75. Оцінюючи відповідь ЗВО, викладач керується такими критеріями, як: 8-9,5 (8-9) балів – повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 6-7 балів – ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 4-5 бали – ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2-3 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового семестрового контролю допускаються ЗВО, які виконали всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку від 35 балів і більше. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від

	загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (35 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни. Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються директором ННІ за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.
--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1. Поняття аналітики. Аналітичні підходи та методи в дослідженні суспільно-політичних ситуацій</i>		0...28,5
1	Робота на 1-му семінарському (практичному) занятті	0...9,5
2	Робота на 2-му семінарському (практичному) занятті	0...9,5
3	Робота на 3-му семінарському (практичному) занятті	0...9,5
<i>Змістовий модуль 2. Аналіз та теоретичні засади державної соціально-гуманітарної політики. Аналіз регіонального розвитку в соціогуманітарній сфері</i>		0...46,5
1	Робота на 1-му семінарському (практичному) занятті	0...9
2	Робота на 2-му семінарському (практичному) занятті	0...9,5
3	Робота на 3-му семінарському (практичному) занятті	0...9,5
4	Робота на 4-му семінарському (практичному) занятті	0...9,5
5	Робота на 5-му семінарському (практичному) занятті	0...9
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...75
Семестровий контроль (екзамен)		0...25
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Обладнання та програмне забезпечення. Для проведення лекційних та семінарських (практичних) занять можуть використовуватися мультимедійний проектор, ноутбук, система відеоконференцзв'язку Microsoft Teams (для дистанційного або змішаного навчання), навчальна платформа Moodle.

10. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (35), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається у вигляді спілкування по питанням.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення семінарських/практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із деканатом та викладачем, що читає курс.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та семінарських (практичних) занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

11. Рекомендована література.

Основна.

1. Варенко В.М. Основи аналітики. Київ : Ліра-К, 2022. 248 с.
2. Вонсович С.Г. Політичний аналіз і прогноз: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 228 с. URL: <https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/vonsovych-s.-h.-politychnyj-analiz-i-prohnoz-navchalnyj-posibnyk.pdf>
3. Гуманітарна політика в Україні : виклики та перспективи (Біла книга): аналіт. доп. / [Сінайко О.О. (кер. авт. кол.), Тищенко Ю.А., Каплан Ю.Б., Михайлова О.Ю., Валевський О.Л. та ін.]; за заг. ред. Ю.Б. Каплан, Ю.А. Тищенко. Київ : НІСД, 2020. 126 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/bila-knyga.pdf>
4. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні: наук. доп. [Шевченко О.В., Романова В.В., Жаліло Я.А. та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук Я.А. Жаліло. Київ : НІСД. 2020. 153 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-09/decentralizatsiya-i-formuvannya-polityky-regionalnogo-rozvytku-v-ukraini_0.pdf
5. Неліпа Д.В. Системний аналіз в політології: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 304 с.
6. Основи громадянського суспільства та політичних знань: навч. посіб. / за заг. ред. В. І. Бортнікова. 2-ге вид., випр. та допов. Суми : Університетська книга, 2023. 646 с.
7. Петренко І.І. Аналіз публічної політики: навчальний посібник. Київ : Норма права, 2023. 332 с.
8. Петренко І.І. Методи політичних досліджень: навчальний посібник. Київ : Норма права, 2023. 220 с.
9. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту / Катерина Зарембо, Анна Юнген, Ірина Лапшина, Ілона Сологуб, Тарас Доронюк; упорядник Катерина Зарембо. Київ : Віхола, 2021. 224 с.
10. Weimer D., Vining A. Policy Analysis: Concepts and Practice. New York : Routledge, 2021. 502 p.

Допоміжна

1. Біленко О.В., Горбань С.Ф. Демографічна ситуація в Україні: сучасний стан та основні проблеми. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2022/80.pdf
2. Драпушко Р., Горінов П., Попатенко М., Філик Н. Молодіжна політика України через призму демографічних процесів: стан та тенденції. *Державна сімейна та молодіжна політика*:

законодавство, методи та практики. К. : ДІСМП, 2022. № 1. С. 31–38. URL: https://dismp.gov.ua/wp-content/uploads/Simejna_molodizhna_politika_-1-31-38.pdf

3. Жужа Л., Великжаніна Д. Особливості реалізації української державної молодіжної політики в умовах децентралізації. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2021. Випуск 38. С. 156–162. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/38_2021/22.pdf
4. Міграційні настрої українців (2015 – 2021 pp.). URL: <https://rb.com.ua/uk/blog-uk/omnibusuk/migracijni-nastroi-ukrainciv-2015-2021-rr/>
5. Міграційні процеси в Україні: сучасний стан і тенденції. 2022. URL: http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/robota_10.pdf
6. Новик І.В. Демографічна безпека як стан захищеності держави, суспільства від демографічних загроз. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1725/1738>
7. Ногас Н. Державна політика у галузі освіти України: сутність та зміст. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. Вип. 1. С. 87-95. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38491/>
8. Томчук О.В. Аналіз трендів розвитку ринку праці в Україні: ключові зміни та виклики воєнного часу. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 2. С. 110–119.
9. Штундер І. Ринок праці України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство* 2022. № 40. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-22>

Інформаційні ресурси.

1. Верховна Рада України (Закони України, Укази Президента, Постанови КМУ). URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Державний комітет статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Інститут аналізу політики та стратегій. URL: <http://IPAS.org.ua>
4. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України, публікації. URL: <https://idss.org.ua/public>
5. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>
6. Інститут соціології НАН України. Видання. Соціальні виміри суспільства. URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/socialni-vimiri-suspilstva/>
7. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
8. Мережа аналітичних центрів України. URL: <http://intellect.org.ua>
9. Міжнародний інститут порівняльного аналізу. URL: <https://www.icaei.kiev.ua>
10. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua/>
11. Міністерство соціальної політики. URL: <https://www.msp.gov.ua>
12. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
13. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua>
14. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://elib.nplu.org/>
15. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua>
16. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua>
17. Сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
18. Система дистанційного навчання moodle НУ «Чернігівська політехніка». Курс «Аналітика соціогуманітарної сфери». URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=8655>
19. Соціологічна асоціація України, дослідження. URL: <http://sau.in.ua/doslidzhennya/>
20. Статистичні матеріали Держкомстату України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>
21. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: <http://www.uisr.org.ua/>
22. Український незалежний центр політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
23. Український центр економічних і політичних досліджень ім. А. Разумкова. URL: <http://www.uceps.com.ua>
24. Український центр політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>
25. Управління соціального захисту. URL: <http://uszn.org.ua/author/uszn-admin>
26. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>

27. Центр політико-правових реформ. URL: <http://www.pravo.org.ua/>
28. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
29. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>